

Samospráva. Soudce, ustanovený na služebním místě určité platové stupnice funkčního služného (§ 40 odst. 4 plat. zákona č. 103/1926 Sb.), nenabývá zařazením tohoto služebního místa resystemisací do vyšší platové stupnice funkčního služného ex lege nároku na toto vyšší funkční služné (nález č. 20.134/35).

Pracovní právo. Kandidátní listina do závodního výboru podle zákona č. 330/1921 Sb., odevzdaná předsedovi volebního výboru, může býti platně vzata zpět pouze podáním, podepsaným všemi navrhovateli podle § 12 nařízení č. 2/1922 Sb., nikoli však jedině zástupcem návrhu (nález č. 20.154/35).

Veřejní zaměstnanci Zákonný dědic po ovdovělém vojenském gážístovi, který sice hradil pohřební útraty, avšak zdědil po zemřelém částku tyto útraty převyšující, neobstaral pohřeb »na vlastní útraty« ve smyslu § 91 odst. 3 zák. č. 76/1922 Sb. a nemá z tohoto titulu nárok na úmrtné (nález č. 20.135/35).

Z Právnickej Jednoty a jej odbočiek.

Odbočka v Košiciach usporiadala dňa 16. apríla 1936 v sieni čís. 61. vrchného súdu v Košiciach členskú schôdzku s prednáškou Jána Ruttkayho, sen. prez. v. v. v Košiciach na téma: »Laicky o zmenke a o jej zvláštnostiach«.

Hliadka advokátov.

Memorandum*)

Dr. Bartolomeja Rónu, adv. v Košiciach, Mlynská 4

k vlád. nar. zo dňa 21. IV. 1936, č. 101 Sb. o niektorých opatreniach týkajúcich sa Féni x u, život. poisť. spol. vo Viedni, riad. pre rep. Čsl. v Prahe.

Vlád. nar. ustanovuje prerušenie všetkých sporov z poisť. smlúv a odklad všetkých exekučných (zaisťovacích) úkonov — teda v rozsahu značne väčšom, než to učinil spolkový zákon rakúsky zo dňa 8. IV. 1936 a vlád. nar. maď.

Myslím, že tieto presahujúce opatrenia nie sú potrebné ani u nás.

I. 1. Bez výnimečné prerušenie všetkých sporov (§ 4.) z poisťných smlúv bez ohľadu na ich povahu je nesprávne a nespravodlivé.

Je totiž zrejmé, že účelom prerušenia sporu nie je, aby bol beh sporu — i tak zdĺhavý — bez príčiny o rok predĺžený (veď po uplynutí prerušenia sporu i tak trvá ešte dlhší čas, poprípade i roky, kým dojde k vykonateľnému alebo právoplatnému rozhodnutiu), ale účel tohoto opatrenia je výlučne šetrenie poisťovne Féni x, aby behom 1 roku bolo času najšť spôsoby a prostriedky pre uzdravenie tohoto ústavu. Nie je však záujmom poisťovne, každopádne však je na úkor poisťníkov (poistených) zabrániť tomu, aby spor, už dlhší čas pred vydaním vl. nar. vedený, v ktorom malo byť rozhodnuté na príklad o výške poisťovňou inak nepopieranej pohľadávky, — bol prerušený.

Nespravodlivosť tohoto opatrenia javí sa najmä v prípadoch § 11. a prípadoch s týmito súvisiacich. Ponevác rozhodčí súd má rozhodnúť len

*) Autor neudáva, komu podal toto memorandum. Pozn. red.

o výške (predpokladá sa teda buď uznanie poisťovňou, buď zvláštne súdne rozhodnutie), niet žiadnej príčiny, aby takéto pokračovanie bolo prerušené, keďže toto rozhodnutie (rozhodčieho súdu) nesmeruje na plnenie, ale len na určenie. Keďže teda poisťovňa — popri prípade už dávnejšie za riadnych pomerov — nárok uznala, a ide len o to, aby (vzájomnou dohodou ustanovený) rozhodčí súd určil výšku, niet príčiny, aby tomu bolo zabránené.

Zmieného účelu (šetrenia poisťovne) sa docieli tým, že sa plnenie odloží na čas po uplynutí jednoročnej lehoty.

2. Nespravodlivé je prerušenie sporov najmä u životného poistenia pre prípad smrti. Takéto poistenie je vlastne zaopatrením v prospech obmyselného resp. jeho pozostalých a mnohokrát má takéto poistenie práve ten účel, aby v prvom čase po smrti žiteľa nezostala rodina bez hmotných prostriedkov. Pri tomto poistení je totiž možné, že poistník — popri prípade i napjatím hmotnej sily svojej resp. svojej rodiny — plnil, alebo ešte behom roku prerušenia plní platby (prémie), ak však behom tohoto roku zomre, nemá nárok na plnenie so strany poisťovne.

Z toho plynie, že tento druh život. poistenia (pre prípad smrti) nemôže byť upravený tak, ako ostatné život. poistenia, ale v prospech týchto obmyslených resp. ich dedičov má byť výnimka učinena aspoň v tom smysle, aby isté procento poistného obnosu mohli ihneď dostať.

Správnosť tohoto stanoviska uznalo i dotyčné maď. vl. nar., ktoré tieto poistenia vyňalo z úpravy ohľadom prerušenia sporov.

II. Podobne je i všeob. odklad exekúcie nesprávny a nespravodlivý.

I tu spočíva smysel a účel opatrenia len v tom, aby bol tu zemskej majetok poisťovne pre všetkých poistníkov (poistených) zabezpečený, nieto však príčiny pre tento odklad tam, kde tohoto predpokladu niet, t. j. ak ide o čiastky (sumy), ktoré už nepatria k majetku poisťovne a kde je exekučné opatrenie len k uspokojeniu poistníka proti poisťovní (formálne) ešte potrebné. Je totiž možné, že poisťovňa, — popri prípade pred dlhším časom — preto uložila peniaze, lebo buď sa nedalo zistiť, kto je osobou oprávnenou, buď preto, lebo oprávnená osoba nabídnutý obnos z nejakej príčiny (najčastejšie, pokiaľ námietka jeho výšku) nechcela ho prijať. Podobne je tomu, keď bol obnos uložený poisťovňou buď následkom zaist. exekúcie proti poisťovní, buď následkom zabavenia u poisťovne, ako u poddĺžnika. Každopádne však prestaly byť tieto obnosy majetkom poisťovne. V mnohých týchto prípadoch stačí jediné (formálne exek.) opatrenie (príkaz, poukaz atď.), aby oprávnená osoba sa dostala k tým peniazom, ktoré sú pre ňu v súdnom depozite uložené, a by bolo bezúčelné a nespravodlivé tomuto opatreniu zabrániť, ktorým sa poistenej osobe pomôže — bez toho, žeby sa poisťovní škodilo.

Ponevác teda vl. nariadením intendovaný predpoklad odkladu exekúcie tu nejestvuje, niet žiadnej príčiny, aby týmto opatrením bolo znemožnené ďalšie exekučné pokračovanie, ktoré formálne smeruje síce proti poisťovní, skutočne však sa netýka jej majetku.

Rak. spol. zák. zakazuje len povolenie exekúcie a výslovne necháva nedotknuté nároky na zvláštne uspokojenie.

III. Vzhľadom na to, že behom roku prerušenia sporov učinené platby (prémie) majú vzhľadom práve na poistenie — zvláštnu povahu a nedá sa vopred zistiť, aké bude po uplynutí tohoto roku riešenie (teda i osud týchto premii), odporúča sa, aby tieto premie boli zvlášť manipulované a verejnosť na to upozornená, čo by značne prispelo k uspokojeniu poistníkov a čo by aj platenie týchto premii usnadnilo.

Vzhľadom na to, že v časopisoch zjavil sa i taký názor, akoby s jednoročným prerušením spojené predĺženie lehôt (premlčacej a pod. § 4. bod 2.) účinkovalo i v prospech poistníkov, čo je zrejme mylné, lebo toto predĺženie lehoty je účinné len v prospech poisťovne Fénix, — je žiaducné verejnosť na túto okolnosť výslovne upozorniť.

IV. Žiaducné je — aspoň z opatrnosti — také opatrenie, ktorým sa vyslovuje, že ustanovenia vlád. nar. (najmä § 3 a 4) sa netýkajú tých smlúv, ktoré boli s inou poisťovňou v spoločnosti s poisťovňou Fénix uzavreté, takže vlád. nar. sa zaviazanosti tej (druhej) poisťovne netýka.

V. Žiaducné je — konečne informovanie našej verejnosti i v tom ohľade, či majú poisťníci bývajúci na našom štátnom území — v smysle vyzvania pre Rakúsko ustanoveného správcu (Österr. Kontrollbank) — svoju pohľadávku tam prihlásiť, pokiaľ toto vyzvanie nečiní rozdielu medzi veriteľmi bývajúcimi v Rakúsku a mimo jeho územia.

Rôzne.

Slovenský priemysel roku 1935. Výročná správa USSP, nákladom vlastným. 1936.

Každoročná správa Ústredného združenia slovenského priemyslu náleží k publikáciám, ktoré vždy vzbudí plnou pozornosť odborné verejnosti. I právnik i národohospodár najde ve zpráve veľmi cenný a nabadávový relief i o našej verejnej správe i o problémoch národohospodárskych. Veľiká pozornosť venuje sa zejména verejnej správe a to nejen s hľadiska, jak vskutku sa provádí, kde jsou závady a nedokonalosti, kde to »skřípe«, nýbrž i s hľadiska vhodné nápravy. Jako nejožehavější problémy se uvádějí zřízení legislativního archivu, sjednocení práva, reforma správního soudu, nečinnost úřadu, dále uskutečnění zákona silničního a četné požadavky daňové.

Výročná správa podáva nám tu určitý obraz bolesti, přání i reformních projektů toho kterého roku. Obraz ten jest pak ještě všeobecně zachycen pod zorným úhlem všeobecné politiky a situaci státní.

Můžeme s radostí konstatovati, že mnohé otázky veřejné správy ve výročních zprávách USSP. připomínané, nezůstaly hlasem volajícího na poušti, nýbrž že blíží se již uskutečnění. L.

Hľadka knihopisná.

Nástin správního práva trestního. Napsal JUDr. Jaroslav Pošvář, odb. r. min. vn. Sbíрка spisů právnických a národohospodárskych čís. LXXXI., 1936., cena Kč 32.—. Obsahuje pojednání o základních pojmech správního práva trestního a výklad o pojmu veřejné správy, správního práva a pojmu viny. Připojen jest text nařízení, která jsou dosud v platnosti. Orientaci usnadňuje věcný rejstřík. — Vydalo nakl. »Orbis« v Praze XII.

Knihou národní hrdosti jest »Vavřín spravedlivému«. (Svět o T. G. Masarykovi). Je to výběr statí, jimiž význační činitelé i tisk reagovali v poslední době, když první prezident československé republiky soustředil při několika příležitostech mimořádnou pozornost na své dílo a svůj život. Obsahuje 305 článků a zpráv ze 39 států a zemí vybraných ze 1700 článků ze 57 států Josefem Fischerem. Kniha o 340 stránkách je za Kč 38.— brož., váz. za Kč 50.—. Vydal »Orbis« (Praha XII.).

Průručka hospodárskej štatistiky Slovenska. Spracoval Dr. Pavel Horváth, z poverenia ústredného združenia sloven. priemyslu v Bratislave. Průručka prináša bohaté štatistické dáta z týchto oborov: I. Územie a obyvateľstvo. — II. Zemedelstvo. — III. Baníctvo, hutníctvo, priemysel a živnosti, spotreba. — IV. Doprava a obchod. — V. Peňažníctvo a poisťovanie. — VI. Verejná financie a dane. — VII. Voľby, verejná správa. VIII. Súdnicstvo. — IX. Školstvo a osveta. — X. Sociálna pečlivosť. Nákladom Ústredného združenia slovenského priemyslu v Bratislave.

Soznam prednášok, ktoré sa budú konať na univerzite Komenského v Bratislave v letnom semestri štud. roku 1935-36. — Vyšiel nákladom Akademického senátu univ. Komenského v Bratislave.